

THEMA: GROOTOUDERS

- 3 – Logeren
- 4 – Herinneringen aan beide grootouders
- 5 – Het geloof van mijn grootouders
- 6 – Grootouders voor het klimaat
- 7 – Bezoekrecht?
- 8 – Er staat een huis aan de gracht...
- 9 – Column: Nalatenschap
- 10 – Nieuw Vocall Amsterdam
- 11 – Geloof, hoop en liefde
- 12 – Gemeente in beweging
- 14 – Collectebestemmingen
- 15 – Agenda
- 16 – Kerkdiensten

Voorouders

Door Mieke Krebber

De meesten van ons weten wel wie hun grootouders waren, waar die woonden en welk beroep ze uitoefenden. Sommigen weten ook nog de namen van voorouders enkele generaties eerder.

Een goed bekeken programma op de televisie was 'Verborgene Verleden' waarbij van bekende Nederlanders de stamboom werd uitgeplozen. Daarvoor was vast veel vooronderzoek gedaan, want bij iedereen kwam wel een verrassing aan het licht: een overgrootvader die in het gevang terecht was gekomen, een te vondeling gelegde voorouder, een graaf of edelman, een bestuurder van de VOC, een rabbijn op de Balkan. Wij kijken naar onze voorouders als interessante personen uit het verleden.

Voorvaderen in het Oude Testament

In het Oude Testament komen we voorouders in verschillende functies

tegen. Bij het overlijden keert iemand terug 'naar het rijk der voorvaders'. Maar het vereren van de voorouders, door aan de doden gaven mee te geven, is verboden: 'dan moet u tegenover God verklaren ... ik heb er niets van aan een dode meegegeven' (de tienden die aan de Levieten moeten worden afgestaan, Dt 26.13, 14). Ook is het verboden om waarzeggers te raadplegen: 'er mag geen plaats zijn voor waarzeggers, wolvenschouwers ... en voor hen die geesten raadplegen of doden oproepen' (Dt. 18.10,11). Dat deze verboden praktijken werkelijk voorkwamen bewijst het verhaal van Saul en de 'heks van Endor' (1 Sam. 28).

Saul bereidt zich voor op de strijd met de Filistijnen. 'Toen hij het kamp van de Filistijnen zag greep de angst hem bij de keel. Hij raadpleegde de Heer, maar de Heer gaf geen antwoord, noch in dromen

Woordwolk bij Psalm 78a; Kerkliedwiki. Lied 78a is een lied van Greg Scheer bij Psalm 78. Een woordwolk is een manier om een verzameling woorden visueel weer te geven; het belangrijkste woord het grootst etc.

noch door middel van orakels, noch bij monde van profeten.' Saul had een verbod uitgevaardigd op geestesbezwering en waarzeggerij (vs. 3). Maar nu vraagt hij zijn bedienden om een dodenbezweerster te zoeken. Zij verwijzen hem naar een vrouw in Endor. Saul laat haar de geest van de (inmiddels overleden) Samuel oproepen. Saul vraagt de geest van Samuel om raad. Die antwoord: 'Je weet toch dat de Heer je verlaten heeft. ... hij [zal] Israël samen met jou aan de Filistijnen overleveren'. Maar er zijn ook teksten waar de voorouders een positieve taak hebben.

Zo wordt in **Psalm 78** de geschiedenis van Israël beschreven, van uittocht uit Egypte tot het koningschap van David.. Deze geschiedenis is goed bekend doordat de voorouders deze steeds hebben doorverteld:

Lees verder op pagina 2

Ps 87.3 e.v.

*'Wij hebben het gehoord, wij weten het,
onze ouders hebben het ons verteld.*

*Wij willen het onze kinderen niet onthouden,
wij zullen aan het komende geslacht vertellen
van de roemrijke, krachtige daden van de Heer,
van de wonderen die hij heeft gedaan.'*

Anonieme Rembrandtnavolger, Saul en de heks van Endor. Afbeelding uit Het Oude Testament in de schilderkunst van de Gouden Eeuw. 'Luther:... dat niet Samuel, maar een boze geest tot Saul en de tovenaars sprak. ...'

'Saul knielt angstig ineengedoken op de grond, met zijn rug naar de imposante figuur van Samuel. De twee metgezellen doen een poging om weg te komen. Rechts de heks die wijst op Samuel.'

Sederavond

Daaruit doemt het beeld op van de viering op de Sederavond op de avond voor Pesach. Rabbijn de Vries beschrijft deze viering mooi in *Joodse Riten en Symbolen*:

'De séder-schotel staat weer op tafel. ... Hoor een kinderstem. De jongste spreekt de vraag: Waarom is deze avond zo geheel anders dan andere avonden? De kleine vroeg voor allen. Het verhaal is begonnen. "Slaven waren wij in Egypte ..." Met deze woorden vangt Vader zijn antwoord aan.'

De haggadah ligt open'. Haggadah: de liturgie voor de viering van de Sederavond.

Vier keer in de Torah komt het voorschrift voor: *'Ge zult ervan verhalen aan uw kinderen!'*

Ons verhaal

Hoe vertellen wij ons verhaal aan onze kinderen en kleinkinderen? Is het genoeg om ze met het kinderkerstfeest te laten meedoen, of op Palmzondag Palmпасen stokken te laten maken.

En wat is het verhaal dat we zouden willen doorgeven? Is het het verhaal van God die zijn volk uitkoos en hun een wet gaf, waaraan ze steeds weer herinnerd moesten worden door de profeten. En is met de komst van Jezus die God nu ook degene die ons richting wijst in ons leven?

Hadden wij tussen al onze christelijke feestdagen maar zo'n Sederavond waarop het hele gezin weer het verhaal te horen krijgt van 'God met ons'. Zouden we dan de verhalen uit de Martelaarsspiegel voorlezen? Wij vertellen bij de doopjubilea wel ons verhaal aan elkaar, maar geven we het door aan onze kinderen en kleinkinderen?

*Grootouders van
moeders zijde in 1964,
35 jaar getrouwd.*

Logeren

Door Joke van der Heide

De nacht is een verschrikking maar de heerlijkheid van de dag compenseert mijn angst in het donker ruimschoots; logeren bij opa en oma.

Naar bed; eerst een stukje door die onmetelijk lange gang, dan de trap op die een beetje naar links buigt en erg smalle treden heeft, de overloop met links de kamer van opa en oma en rechts twee kleine kamertjes. Een was van oom Willem en de linker was van mama. Ik slaap in de rechter. Als oma weer naar beneden is begint het; onbekend gekraak en dan die doffe dreunen die van beneden komen, bastonen van radio of tv, doodeng. Opa en oma zijn zo ver weg dat ze me niet eens horen als ik zou roepen.

Voordat oma en opa zelf gaan slapen maakt oma me wakker om te plassen op de po. Ze doet dat ook als ik al heel groot ben (6 jaar) en ik plas met een flinke straal over de po heen op het zeil. Oma schudt van het lachen en ik hoef daarna nooit meer op de po.

En dan wordt het altijd weer ochtend. De zaligheid om bij opa en oma in bed te kruipen. Ze zien er heel raar uit zonder brillen, zonder gebitten en oma met lang dun grijs haar in plaats van een knotje. Opa gaat het eerst naar beneden, soms zie ik nog hoe hij zich scheert met zeep en kwast en mes. Oma kamt voor de spiegel van de linnenkast (die nu in

mijn woning staat!) haar haar en de uitgevallen haren stopt ze in een zakje dat de vorm van een frietzakje heeft. Heel snel vlecht ze haar haar en maakt er een knotje van. Dat lijkt er meer op, op oma.

Ik krijg al vanaf heel jong koffie bij opa en oma, met veel melk en veel suiker en ze waarschuwen me dat ik van koffie groen haar krijg. Ik geloof dat een beetje, maar de koffie is zo lekker. De hele ochtend speel ik buiten achter bij de pomp. Ik pomp en pomp en pomp en sleep met emmers water en schuur het hele paadje schoon en het trapje naar de keuken en de muur waar allemaal piepkleine rode spinnetjes op lopen.

Na het middageten vallen opa en oma in slaap in hun grote stoelen. Ik zit aan tafel, de klok tikt, ik speel wat met knopen en de gouden spin van opa's bureau. Ik kijk steeds naar opa en oma, hun hoofden vallen af en toe naar beneden en soms snurkt er een.

Als ze wakker zijn is er nog veel te doen; paardrijden op de armluning van opa's stoel want daar hangt een asbak over de leuning met stijgbeugels eraan. "Bonanza!", roept opa. Oma en ik spelen tikkertje en verstoppertje, ik gil wat af want het is leuk en eng. Er zijn veel verstopplekken; in de voorkamer, tussenkamer, achterkamer, gang, keuken en bijkeuken. Mens-erger-je-niet, halma, hoedje-wip, we spelen wat af.

We eten altijd veel bij opa en oma, ik mag uitkiezen wat ik wil. Ik kies altijd doperwtjes en oma bakt zelf friet en een keer was er kip bij maar die had vellen en die heb ik niet opgegeten. Opa en oma keken me toen echt een beetje boos aan! Na dat alles staat er nog een klein flesje chocoladevla op de kachel, "om de kou er af te krijgen", en na die vla is er nog fruit en dan mag ik de mooie ronde houten schaal pakken met noten. Opa kraakt ze voor mij. Ik kan geen pap meer zeggen.

Ondertussen komen er overdag mensen langs; de wasserette, de kruidenier, de slager en de buurvrouw mevrouw Kense die komt bellen en dan een dubbeltje op het bureau van mijn opa legt.

's Avonds is er tv en oma snijdt een Mars voor mij door de helft en opa zegt: "Ach Jo, geef dat kind toch een hele". Ik krijg niks meer te drinken want anders plas ik in mijn bed, denkt oma. En dan is het bedtijd....

Als ik 23 ben en in Woensdrecht in het VredesAktekamp woon droom ik op een nacht dat ik een hele dag bij oma in Souburg ben en alles is weer even heerlijk als vroeger. Ik vertel aan het ontbijt mijn droom en dan komt er een jongen uit het dorp zeggen dat mijn broer mij komt ophalen omdat oma die nacht een hersenbloeding heeft gehad.

Herinneringen aan beide grootouders

Door Wim de Vries Lentsch

Zowel van vaderszijde, als van moederszijde had ik grootouders. Dat waren Willem de Vries Lentsch, getrouwd met Elizabet Schreuder en Frans Hendrik Pasma getrouwd met Wilhelmina Sytsma. De grootouders hadden een verschillende komaf. Opa de Vries Lentsch was jachtbouwer in Nieuwendam en opa Pasma was doopsgezind dominee in Grouw.

Opa en oma de Vries Lentsch waren Nederlands hervormd en gingen naar ik mij herinner niet naar de kerk. Wel kwam op verjaardagen de dominee op visite. Opa Pasma was uiteraard doopsgezind evenals mijn ouders. Onze voornamen werden vernoemd naar die van de grootouders. Zo kreeg ik de naam Willem van mijn grootvader. Daarmee voelde ik mij verwant met hem. Wij hadden ook wel overeenkomstige karaktereigenschappen. Hij was in zijn tijd een befaamd wedstrijdzeiler. Vier jaar twaalfvoets jollen kampioen van Nederland en deelnemer aan de olympische spelen van Amsterdam en Berlijn. Tijdens de wedstrijden in Amsterdam op eigen water was hij favoriet, maar helaas sloeg hij om en werd vierde. In 1936 Berlijn ging het beter en won hij brons.

Hij woonde met oma aan de Nieuwendammerdijk 94, een statig huis, waar wij op bezoek kwamen, maar nooit gelogeerd hebben. Ik en mijn broer speelden in de vakanties op opa's werf aan de Nieuwendammerdijk 202. Het kantoor annex woonhuis van de werf met de naam Halve Maen was door mijn overgrootvader gebouwd. Dit huis ligt recht tegenover de recent door onze VDGA aangekochte gebouwen van de Augustinus kerk. In de Halve Maen woonden 2 broers van opa, Gijs en Klaas. Hiermee was hij vanwege een zakelijke twist zijn leven lang gebrouilleerd. Als zij elkaar op de nieuwendammerdijk

tegen kwamen groeten zij elkaar niet. Merkwaardigerwijs moesten wij van opa vooral bij Gijs en Klaas op bezoek gaan. Wij hebben veel met opa op zondagen en vakanties gezeild. Oma hield niet van varen, maar met opa heb ik de beste herinneringen aan de vele zeiltochten, waar hij tot op hoge leeftijd heeft mee gedaan. Terugkijkend hadden opa en oma verder weinig bemoeienis met hun kleinkinderen, maar ik was zeer op hen gesteld.

Geheel anders van aard was de zorg en belangstelling van grootouders Pasma. In de eerste plaats waren wij de enige kleinkinderen en daar hadden zij alles voor over. Zij woonden in Grouw in een grote pastorie vlak naast de doopsgezinde kerk. Begin jaren 50 heb ik daar vaak gelogeerd en gespeeld. De pastorie had een bedompte sfeer met in de gang een droge tik van de Friese staartklok. Van Grouw herinner ik me de kerk, het park met de zwanen, het Pikmeer waar we met opa's motorboot rondvoeren. Ik mocht met de dorps-bus van Palstra op en neer meerijden naar het station waar reizigers van de trein werden gehaald. Opa nam ons mee naar de boerderij van zijn broer Handje Pasma te Haskerdijken. Op deze boerderij was hij opgegroeid maar hij wou geen boer worden en koos voor de godsdienst en werd doopsgezind predikant. Je kon zijn afkomst daar op Haskerdijken wel herkennen toen hij zomaar zijn hand in de mond van een koe stak.

Na mijn opa's emiraat ging hij in Hilversum wonen met als doel dichterbij z'n kinderen en kleinkinderen te zijn. Daar hebben wij mooie tijden meegemaakt. Opa en oma hadden alle tijd en je kon daar onbeperkt logeren. Zelfs als ik griep had kon je in Hilversum geheel door opa en oma verzorgd weer beter worden. Opa las graag voor uit de sprookjes van Andersen en oma las de kinderbijbel. Ik had met oma het beste contact. Wij speelden in later jaren veel canasta en dan hadden wij goede gesprekken. Zij vertelde graag over haar leven. Dat is overigens wel een punt met grootouders. Je weet weinig of niets van hun levensloop, terwijl ze toch b.v. 2 wereldoorlogen en de grote depressie in de jaren 30 hebben meegemaakt. Hadden beide grootouders onderling contact? Nee feitelijk niet. Zij zagen elkaar alleen op verjaardagen en spraken elkaar dan aan met U. Er was duidelijk afstand, ook wel begrijpelijk gezien hun totaal verschillende culturen. Ik vond ze als kind oud, langzaam en ouderwets gekleed.

Inmiddels zijn Jeannette en ik zelf grootouders. Wij vinden ons helemaal niet oud etc., maar de kleinkinderen zien dat toch duidelijk anders. Wij hebben nu kleinkinderen en met de eerste hebben wij heel veel ondernomen. Nu is zij 17 en dat betekent logischerwijze een andere verhouding dan vroeger. De ander wordt 30 augustus a.s. 4 jaar, dus hebben wij als grootouders nog een mooie toekomst.

Opa en oma Pasma voor hun huis in Hilversum.

Het geloof van mijn grootouders

Door Mieke Krebber

Mijn vier grootouders zijn alle vier geboren in de jaren 80 van de negentiende eeuw.

Drie van de vier zijn geboren in Amsterdam; mijn oma van vaderszijde is geboren als boerendochter in Twente. Haar broer en zuster hebben beide het boerenbedrijf niet voortgezet. Mijn oma's broer begon in de boerderij een bedrijf en haar zuster ging naaien voor de vrouwen in het dorp en begon een winkeltje. Mijn oma erfde een groot stuk land. Zij vertrok naar Den Haag als dienstmeisje en ontmoette daar mijn opa die daar koetsier was van een sigarenhandelaar. Ze trouwden en gingen in Amsterdam wonen. Na de tweede Wereldoorlog ging mijn oma met mijn opa terug naar Twente, waar zij aan het huis van haar zuster een aanbouw lieten bouwen. Mijn vader, hun enige zoon, is jong gestorven aan polio. Deze opa en oma bezochten wij aanvankelijk tweemaal per jaar, maar later alleen nog in de Paasvakantie.

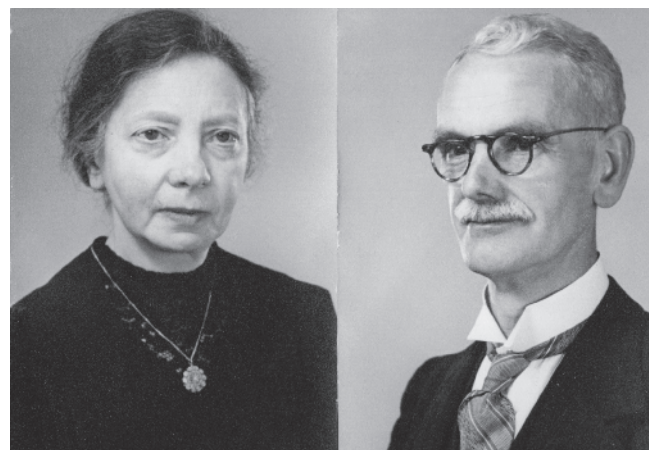
Over geloof werd niet gesproken. Er werd eigenlijk alleen over koetjes en kalfjes gepraat: over de bloemen in de grote tuin, de eigen verbouwde aardappels en groenten. Mijn opa had een kippenren en -hok gebouw en zich een vijftigtal kippen aangeschaft. Ook had hij een paar ganzen in een hokje, die overdag vrij rondliepen.

Mijn opa was Luthers en mijn oma Hervormd. Maar daar in Twente gingen ze volgens mij niet naar de kerk. | Bij verjaardagen wenste mijn opa ons wel altijd in een brief 'Gods onmisbare zegen' toe. Ze hebben zich daar aangesloten bij de Jehova's Getuigen. Daar werd ook niet over gepraat. Ik vermoed dat ze in die groep troost vonden voor het verlies van mijn vader; ze hoopten hem in het hiernamaals terug te zien. Hun leven werd overschaduwed door rouw. Ze zijn beiden over de tachtig geworden.

Bij de andere opa en oma was het heel wat gezelliger. Zij woonden in een groot huis met een heel grote tuin in de Watergraafsmeer. Ook daar gingen de gesprekken doorgaans niet erg diep: over kennissen, het weer, de bloemen in de tuin enz.

Mijn opa was Hervormd en mijn oma was Waals, maar ging naar de Hervormde kerk. Ze zijn in de Hervormde kerk getrouwd; ik bezit hun trouwbijbel. Mijn opa ging volgens mij nooit naar de kerk – hij was doof en kon de preek niet goed verstaan. Wel was hij lid van de gemeenteraad, voor de CHU (Christelijk Historische Unie). Hij heeft zich nog druk gemaakt over het tracé van de IJtunnel. Samen met mijn oma heb ik ooit een stamboom van hun families uitgewerkt. Ook zij zijn beiden boven de tachtig geworden.

En nu ik zelf oma ben, praat ik dan vaak over mijn geloof: niet vaak. Mijn kleinkinderen weten dat ik naar de kerk ga. Ze zijn beide in het kinderboek ingeschreven. Een paar keer zijn ze bij de Palmasenviering geweest en onlangs nog bij de buitendag. Bij het verhaal over David en Goliath was Menno het meest geïnteresseerd in de wapenrusting – geen geweren. Misschien komen er later, als ze wat ouder zijn, nog gelegenheden. Een mooie smoes.

Toen we als redactie besloten dat we het septembernummer zouden wijden aan het thema 'grootouders' schoot dit initiatief bij mij in de herinnering. Ergens over gelezen. Rond de Europese verkiezingen. Een soort actiegroep van maatschappijbewuste grootouders, zo iets stond me bij.

Grootouders voor het klimaat

Door Thijs van Hoogstraten

Mijn eerste reactie was een beetje sceptisch. Want waarom zouden juist grootouders zich nu opeens sterk moeten maken voor het klimaat. Hadden ze dat dan niet al in hun jonge jaren moeten doen, in plaats van hun kleinkinderen op te voeren als reden voor hun verantwoordelijkheid? Nog daargelaten dat niet elke senior kleinkinderen heeft.

Maar, beste lezer, hiermee denk ik wel erg simpel en doe ik dit initiatief onrecht. 'Grootouders voor het klimaat' is méér dan een clubje, het is een serieuze lobbyorganisatie. Wie de website* leest, ziet een bont palet van bezigheden. 'Pleinbijeenkomsten', demonstraties, maar ook lezingen, lokale groepen, inspreken ... en samenwerking met vergelijkbare seniorenorganisaties in Europees verband. Kort na de oprichting – in 2016 – lag er al een Manifest, nu is er een Tienpuntenplan, dat in de openbaarheid is gebracht, met veel hoogstaande klimaatwensen en -doelstellingen.

Alles wordt gedragen door deze missie: *Grootouders voor het Klimaat is een groep van zeer bezorgde grootouders en andere senioren, die bij willen dragen aan een leefbare wereld voor de volgende generaties over de hele wereld. Dit doet zij door het bevorderen van adequaat klimaatbeleid bij overheid en bedrijfsleven en van klimaatbewustzijn en gedragsverandering bij de burger.*

Deze loffelijke intentie wordt gevolgd door een 'visieverklaring' waar ik het volgende uithaal: *Wij zijn ervan overtuigd dat een duurzame stabiele wereld mogelijk is als we er met z'n allen de schouders onder zetten. Een wereld waarin we onze verantwoordelijkheid nemen. Waar het fijn is om in te leven en te genieten van de natuur en waar onze (achter)kleinkinderen ook nog kunnen genieten. En waarin alle toekomstige generaties een grote kans hebben op een menswaardig bestaan: schone lucht, schoon drinkwater, voldoende eten, een goede woonplek, vrede en veiligheid. Als grootouders maken wij ons ernstige zorgen over de wereld waarin onze kleinkinderen zullen leven ten gevolge van de opwarming van de aarde. Dit leidt, indien de overheid niet de hoogste prioriteit geeft aan de reductie van de uitstoot van broeikasgassen, tot een klimaatcrisis, die o.a. gekenmerkt wordt door overstromingen, extreme droogte, verwoestende stormen, misoogsten en vluchtelingenstromen.*

En men vervolgt: *Wij willen daarom zoveel mogelijk grootouders en andere senioren mobiliseren om zich bij ons aan te sluiten en/of mee te werken om met verenigde stem invloed uit te oefenen op het beleid van de overheid, het bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties. We hopen daarmee een andere doelgroep te bereiken dan andere, vele*

andere, milieuorganisaties. We realiseren ons dat grootouders die ons ondersteunen verschillende meningen kunnen hebben over de keuze van maatregelen en aanpak van de klimaatdoelstellingen en ook verschillende politieke overtuigingen hebben.

Wat volgt is een veelheid aan activiteiten en acties. Een protestbeweging, zeggen sommigen, maar toch ook gericht, lijkt het, op de inhoud, meer dan op burgerlijke ongehoorzaamheid. En inmiddels is het, volgens goed nationaal gebruik, een nette stichting geworden met een bestuur en met een ANBI-status. De beweging zou nu zo'n 8000 deelnemers kennen. Wie meer wil weten; lees de website. Op woensdag 25 september is er een 'Inspiratiedag' in Utrecht. Met een spreker van het 'Nationaal Klimaat Platform' – want dat bestaat ook, in het leven geroepen door de overheid.

Ik kom weer terug bij mijn eerste reactie. Wat zijn wij verschuldigd aan de volgende generaties. Veel, zo niet alles, zou je denken. Vooral als zij onze kleinkinderen zijn? Ja en nee. Voor je kleinkinderen voel je liefde en zorg, (en zij hopelijk voor jou, maar dat terzijde). Maar ik denk niet dat alleen grootouderschap, hoe dierbaar ook, ons tot deze opdracht – zorg om het klimaat – roept.

Mijn gedachten gaan nog uit naar twee fenomenen.

* www.grootoudersvoorhetklimaat.nl

Bezoekrecht?

Door Thijs van Hoogstraten

De verhouding tussen grootouders en hun nageslacht is door de natuur gegeven, of van Hogerhand als je het zo wilt zien. En meestal is de verhouding liefderijk, in familiale zorg en vertrouwdeheid aan elkaar verbonden. Of je elkaar nu veel of weinig ziet.

Maar soms kunnen die familieverhoudingen moeilijker liggen, zeker in het geval van een echtscheiding. Gelukkig hebben we ons familierecht, dat van alles regelt, voor het geval de partijen – de ouders – er niet uitkomen. Voogdij, alimentatie, bezoekregelingen. Altijd met het belang van het kind als uitgangspunt. Soms hebben in zo'n situatie de grootouders een beetje het nakijken en verdwijnen hun kleinkinderen zomaar uit hun leven. Heel verdrietig, en daarvan worden ook die kinderen de dupe. Toch geeft onze wetgeving niet een onweerlegbaar recht op omgang, niet aan de kinderen en niet aan grootouders, zoals dat bijvoorbeeld in België het geval is.

Wat zegt ons Nederlands familierecht? Dit is de tekst van art 1:377a van ons Burgerlijk Wetboek

Recht op omgang

1 – Het kind heeft recht op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat. De niet met het gezag belaste ouder heeft het recht op en de verplichting tot omgang met zijn kind.

2 – De rechter stelt op verzoek van de ouders of van een van hen of degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind, al dan niet voor bepaalde tijd, een regeling inzake de uitoefening van het omgangsrecht vast dan wel ontzegt, al dan niet voor bepaalde tijd het recht op omgang.

3 – De rechter ontzegt het recht op omgang slechts, indien:

a. omgang ernstig nadeel zou opleveren voor de geestelijk of lichamelijke gezondheid het kind of

b. de ouder of degene die in een nauwe persoonlijk betrekking staat tot het kind kennelijk ongeschikt of

kennelijk niet in staat moet worden geacht tot omgang, of

c. het kind dat twaalf jaren of ouder is, bij zijn verhoor van ernstige bezwaren tegen omgang met zijn ouder of met degene met wie hij in een nauwe persoonlijke betrekking staat heeft doen blijken, of

d. omgang anderszins in strijd is met zwaarwegende belangen van het kind.

Ofwel: grootouders kunnen bij de rechter om een omgangsregeling vragen, dat wil zeggen als ze kunnen aantonen dat zij 'in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan'.

In de praktijk bleek deze goedbedoelde regeling toch wel op bewijsproblemen te stuiten. Hoe maak je waar dat je in nauwe betrekking tot je kleinkind staat? Daarom is kortgeleden besloten tot een wetswijziging, met de wet 'Drempelverlaging omgang grootouders'. Inmiddels aangenomen in de Tweede Kamer; nu ligt het voorstel bij de Eerste Kamer. Daarmee wordt een zinsnede aan het eerste lid van 1:377a BW toegevoegd: *"Een grootouder die in familierechtelijke betrekking tot het kind staat, wordt vermoed in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind te staan."*

Ofwel een betere uitgangspositie voor de grootouder die om een omgangsregeling vraagt. Hopelijk dus binnenkort in de wet op te nemen. Alleen is dat nu nog even toekomstsmuziek. Alhoewel, muziek... Niemand is er op uit om zoiets aan een rechter voor te leggen. Maar het kan dus wel...

De idA is alleen niet het aangewezen medium om dit allemaal uit te diepen. En ook de kerk biedt geen panacee, noch toverspreuk om conflicten in deze sfeer op te lossen. Of het moest zijn dat vertrouwen en aanvaarding je soms wel eens verder kunnen brengen dan je denkt. Lezer, dat wens ik u dan, voor dat zeer onverhoopte geval, in elk geval toe.

In het belang van het kind, zeg ik er maar bij.

*We blijven optimistisch...
Bergcafé Gamplüt (1340 m),
Wildhaus, Zwitserland,
geheel klimaatneutraal.*

Allereerst hoe het in China een vast gebruik is dat de grootouders zorgdragen voor de jonge kinderen, omdat beide ouders werken. De Chinese samenleving eist dat bijna op van die generatie. Ook een vorm van verantwoordelijkheid vragen en dragen.

En ik denk aan de groep oudere Zwitserse vrouwen die een zaak aanspanden bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. In die zaak stelden zij dat de gezondheid van ouderen, en met name vrouwen, in gevaar komt, bijvoorbeeld door hittestress als gevolg van klimaatverandering. Daarom deden zij een beroep op hun mensenrechten, zoals het recht op leven en het recht op eerbiediging van het gezinsleven. Zij vonden dat de overheid te weinig deed om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen - en dat die mensenrechten daarmee werden geschonden. In april van dit jaar stelde het Europese Hof hen in het gelijk, en baanbrekende uitspraak. Het was voor het eerst dat het Hof zich had gebogen over de combinatie van mensenrechten en klimaatbeleid.

En zeker ook een eerste keer dat keurige en bedaagde burgers voor het Hof – op Europees niveau – hun gelijk haalden in een klimaatzaak.

Alles bij elkaar – mijn co-grootouders dagen mij uit! Maar ook: er is veel aan de hand, en daarover moesten wij als senioren nog lang niet uitgepraat zijn.

‘Er staat een huis aan de gracht...

Door Albertine Wendte-Voncken

...in oud Amsterdam, waar ik als jochie van acht bij grootmoeder kwam.’ Niet mijn grootouderlijk huis, maar mijn ouderlijk huis stond ook aan een gracht, de Prinsengracht. Dus toen ik in mijn buurtboekhandel een boek zag liggen, getiteld: “Het huis aan de Prinsengracht” moest ik dat wel meenemen, al was het maar omdat de kaft er erg uitnodigend eruitzag.

Het boek beschrijft de geschiedenis van Prinsengracht 263 vanaf voordat de grachten bestonden tot in de huidige tijd, wat ruim 400 jaar overspant. We kennen dit pand nu als het Anne Frank Huis. Thomas Harding geeft echter niet alleen het verhaal van Anne Frank de ruimte, maar ook van de eerdere bewoners: een moeder met twaalf kinderen, een ijzerhandelaar, vijf paarden (in een tijd dat het dienst deed als paardenstal) en een rijke koopman.

Het is een fascinerend gezichtspunt dat goed werkt en dat Harding al eerder gebruikte in zijn boek: ‘The House on the Lake’ dat een volwassen roman is, maar waar hij ook een prentenboek voor kinderen van heeft gemaakt. Thomas Harding is woonachtig in Groot-Brittannië, maar heeft Duitse voorouders. Zijn overgrootvader was een belangrijke arts en zijn oudoom een nazi-jager. In zijn boeken heeft hij vaker de verhalen van deze familieleden gebruikt als inspiratie, bijvoorbeeld in ‘Hanns and Rudolf’.

Ik werd, toen ik het boek oppakte, met name getroffen door de illustraties van Britta Teckentrup. De tekeningen hebben donkere kleuren, maar doen niet somber of treurig aan. Door de donkere kleuren zit er in veel tekeningen een fraai contrast. De illustratie van Otto Frank die terugkomt in een leeg, donker huis, terwijl het licht door het grote raam valt, zegt meer dan de begeleidende tekst. Britta Teckentrup kennen we van ‘De Boom vol herinneringen’, een prachtig boek over rouw.

In het boek zelf worden geen namen genoemd en staan de data subtiel in een hoekje, zodat je meer meegezogen wordt in de sfeer. De tekst is soms wat als los zand, maar de sfeer wordt goed getroffen en de illustraties zijn om te smullen. Op de laatste twee pagina's staat er meer achtergrondinformatie. Dat is fijn, omdat je daar ook nieuwsgierig naar wordt en ook goed dat het

niet tussen de sfeervolle platen en teksten staat, want dat leidt alleen maar af.

Kortom een mooi boek om te hebben en om voor te lezen vanaf een jaar of zes. Misschien als grootouders aan je kleinkinderen of gewoon om van de prachtige platen van de grachten te genieten.

Nalaten- schap

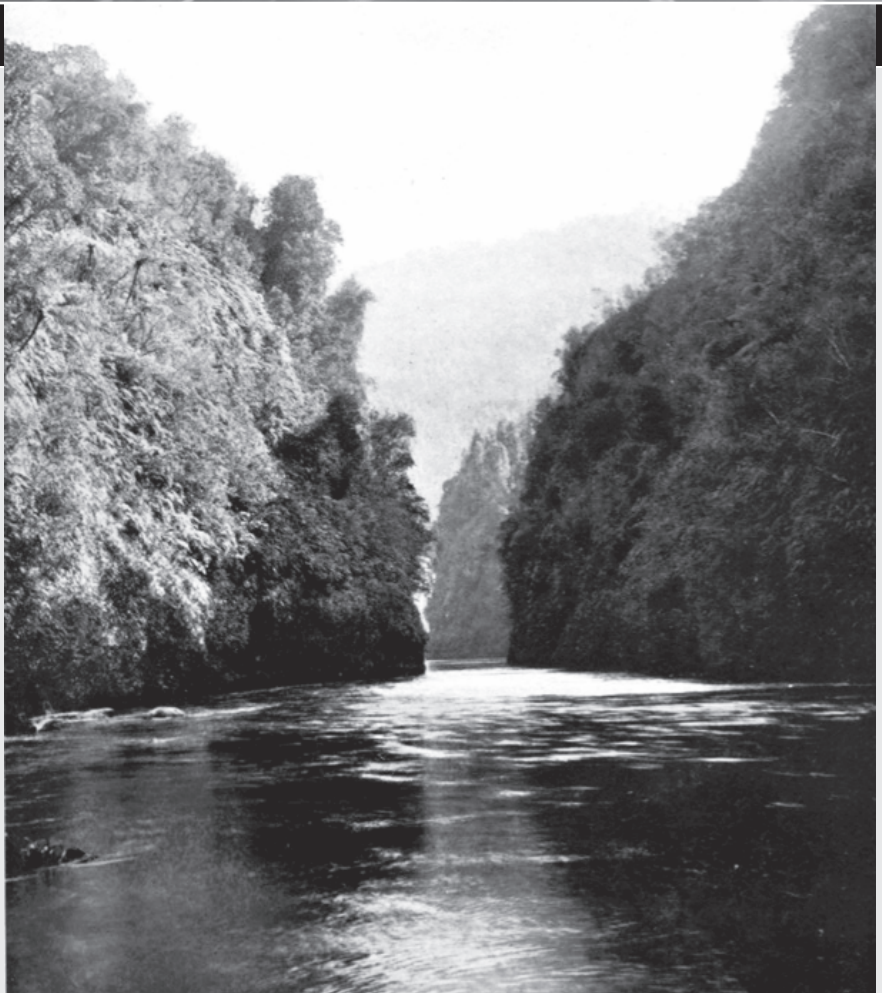
Door Karen Lammers

De Whanganui rivier stroomt in Nieuw-Zeeland, of Aotearoa, zoals de Maori het land noemen. Hij begint hoog in de bergen. Voor de Maori begint hij zelfs erboven, in de mist die rond de bergtoppen hangt. Vandaaruit meandert hij door het landschap, lijkt bij tijd en wijle te verdwalen maar stroomt wel degelijk, soms kalm, soms in stroomversnelling, soms kolkend en bruisend, bijna 300 kilometer lang westwaarts, richting Taranaki, naar de zee.

De Maori-legende over het ontstaan van de rivier verhaalt van de berg Taranaki, die nu geïsoleerd en ver weg ten westen naast de zee staat, maar in vroeger tijden deel uitmaakte van een groep bergen, zijn broers, van wie de grootste Tangariro was. Taranaki werd echter verliefd op de vrouw van zijn broer Tangariro, Pihanga, en haalde zich daarmee de woede van zijn broers op de hals. De bergen rookten en stoomden en deden de mist branden, en Taranaki vluchtte weg van zijn broers. Vluchtend liet hij een pad van diepe kloven, een diepe wond, achter in de aarde. Vanuit diepe vulkanische spelonken welden toen bronnen op die het litteken in de aarde dat het vertrek van Taranaki had achtergelaten heelden. En de sneeuwgod zond vele stromen naar beneden. En zo werd de Whanganui rivier geboren uit sneeuw en bergbronnen.

Voor de Maori heeft de rivier diepgaande betekenis. Zij vestigden er hun nederzettingen langs en gebruikten hem als waterweg om er met hun kano's van de ene plek naar de andere te peddelen. De rivier voorzag hen van verfrissend water en van planten en gewassen die door het water er konden groeien. Maar daarbij heeft de rivier ook een spirituele betekenis.

De rivier draagt voor hen de voorouders en de herinnering in zich.

Whanganui rivier (Wikimedia).

De vroege westerse kolonisten begingen vreedheden en de rivier kleurde rood van al het bloedvergieten. Met lede ogen moesten de Maori aanzien hoe hun heilige rivier, die zij als spiritueel wezen beschouwen, verziekt werd door verontreiniging. Hun strijd om de rivier te redden duurde zo'n honderdvijftig jaar, maar in 2017 vond een buitengewone uitspraak plaats. De rechtbank beschouwde de Whanganui rivier als juridisch rechtspersoon: 'The river is an indivisible and living whole and incorporating both physical and metaphysical elements.'

Deze uitspraak betekent niet alleen dat de rivier bescherming geniet, maar ook dat de Maori levensfilosofie van wetswege wordt gesteund. De Maori geloven immers dat de voorouders voortleven in de natuur en dat zij voogdijschap hebben over de aarde die hen is nagelaten en over de voorouders die voor hen kwamen.

'I am the river, the river is me', is een documentaire over een kanotocht over

de Whanganui rivier en over de uitspraak uit 2017, die me diep heeft geroerd door de levensfilosofie van de Maori en de kracht van mensen om het goede na te streven. Ned Tapa, Maori stamleider en riviervoogd, vertelt dat de Maori de rivier niet zien als hun eigendom maar als een voorouder, als een spiritueel wezen. Dat het niet om bezit gaat maar om voogdijschap, het zorg dragen voor de aarde in de spanne tijds dat je hier vertoeft en haar in goeden doen na te laten aan hen die na je komen.

Wanneer Maori zich voorstellen, noemen ze eerst de naam van het gebergte waar ze vandaan komen, dan de naam van de rivier, vervolgens de naam van hun stam, hun grondgebied en substammen. Hij ziet de rivieren als de aderen van de aarde, waar het levensbloed doorstroomt. Zonder gezonde rivieren is het einde van de planeet in zicht.

De Whanganui rivier is sinds hij beschermd wordt bijna geheel hersteld.

Nieuw Vocaal Amsterdam in Hongarije.

SINGELKERK 16.00 UUR | 22 SEPTEMBER 2024

Nieuw Vocaal Amsterdam

Door Jeroen Koopman

Op zondagmiddag 22 september, om 16.00 uur, zal het derde concert in de serie Singelkerkconcerten plaatsvinden in onze Singelkerk. Ik mag dan plaatsnemen achter onze nieuwe Bösendorfer vleugel, en Anaïs de la Morandais is de dirigente.

Bij Nieuw Vocaal Amsterdam (NVA) zingen 400 zangers in de leeftijd van 4 tot 21 jaar verdeeld over 24 verschillende koren verspreid over heel Amsterdam. Vaste samenwerkingspartners zijn De Nationale Opera en Het Nationale Ballet, Cappella Amsterdam en het Leerorkest.

In augustus 2024 reizen de 54 verst gevorderde zangers af naar de Hongaarse stad Nyíregyháza om daar deel te nemen aan het International Cantemus Choral Festival. Zij nemen deel aan een competitie, maar zullen ook samen repeteren, concineren en vrije tijd doorbrengen met koren van over de hele wereld, vanuit o.a. Taiwan, Estland en Duitsland.

Tijdens het Singelkerkconcert op 22 september laten het Nieuw Amsterdams Jeugdkoor en het Nieuw Amsterdams Jeugd Kamerkoor van NVA het repertoire, dat gezongen is tijdens de competities en concerten in Hongarije, horen aan het Nederlandse publiek. Op het programma staan werken van o.a. Kodály, Rachmaninov, Poulenc, Gershwin, Fauré en Rutter. Ook staan er arrangementen van volksmuziek van over de hele wereld op het repertoire.

Op de website van de kerk kunt u onder de tab 'Singelkerkconcerten' meer informatie vinden over de concerten. Van harte uitgenodigd!

Geloof, hoop en liefde – bronnen van Doopsgezinde waarden en gedachtengoed

Al bijna 500 jaar zijn er Doopsgezinden in de Zaanstreek. Er zijn heel wat Vermaningen (Doopsgezinde kerkgebouwen) te vinden, al herken je ze vaak niet omdat het schuilkerken zijn. Maar waar komen die Doopsgezinden eigenlijk vandaan, wat geloven ze? Zijn ze orthodox of vrijzinnig? En zijn Doopsgezinden ook niet die jongens die dienstweigerden? Is Vrede een belangrijk thema? En al die mensen die geen eed willen afleggen? Wat is de achtergrond van hun denken en doen, dat juist ook zo te maken heeft met een eigen verantwoordelijkheid en vrijheid in geloof? Waarom zijn het schuilkerken?

De Doopsgezinde Gemeenten van Zaandam, Koog, Zandijk en Westzaan, en van Krommenie willen graag een kijkje geven in de geschiedenis en het gedachtengoed van de Doopsgezinden. We doen dat in een reeks openbare lezingen, een filmavond en een excursie: op 5 avonden in het najaar komen belangrijke en actuele thema's aan bod:

- 9 september **Vrijheid**
spreker dr. Marius van Hoogstraten
- 23 september **Geweldloosheid en Rechtvaardige Vrede**
spreker dr. Andrés Pacheco Lozano (Engelssprekend)
- 7 oktober **Eigen verantwoordelijkheid**
spreker dr. Nina Schroeder-van 't Schip
- 21 oktober **Menno Simons**
spreker ds. Alex Noord
- 4 november **Verzoening: filmavond met maaltijd vooraf**
- op 16 november hopen we een bezoek te brengen aan de bakermat van de Doopsgezinden, Witmarsum en Pingjum in Friesland met een rondleiding door ds. Flora Visser

De avonden beginnen om 20.00 uur, inloop vanaf 19.30. We streven er naar om 21.30 af te sluiten. Locatie Doopsgezinde Vermaning, Westzijde 82 in Zaandam.

De organisatie is in handen van ds. Margarithe Veen, predikant van de samenwerkende Doopsgezinde Gemeenten te Zaandam en Krommenie, ds.margarithe.veen@kpnmail.nl en Cocky Brouwer, voorganger van de Doopsgezinde Gemeente Koog, Zandijk en Westzaan, cockybrouwer@gmail.com

In verband met de koffie is het fijn te weten hoeveel aanwezigen er zullen zijn. Iedere lezing is ook afzonderlijk te bezoeken.

We zien uit naar uw komst!

Gemeente in beweging

SINGELKERK 16.00 UUR | 19 SEPTEMBER 2024

Boekpresentatie

Op 19 september wordt in de Singelkerk 'Muze en Mennisten' van Alfred van Wijk gepresenteerd, dat handelt over de 'Doperse presentie in de Nederlandstalige literatuur'. In de loop der eeuwen is het beeld dat van de doopsgezinden geschilderd werd sterk wisselend geweest: van aangevallen in de rederijkerstijd vanwege hun afwijkende theologie, eervol herdacht in hun martelaarsliederen (voortgekomen uit hun meedogenloze vervolging), tot uiteindelijk erkend als constructieve burgers...

Sprekers: vertegenwoordiger van uitgeverij Verloren, Alfred van Wijk zelf en neerlandicus en predikant Essemie van Dunné.

Daarna is er gelegenheid tot vragen stellen en gesprek, met aansluitend een drankje. Afsluiting is om 17.30 uur.

Leeskring: Psalmen

Onder leiding van Mieke Krebber

In het komend seizoen gaan we ons verdiepen in de Psalmen. Het best kennen we de Psalmen in hun berijmde vorm in het Liedboek. Met de berijming is ook een bewerking van de tekst gepaard gegaan. En bijna niemand beheerst het Hebreeuws zo goed dat hij de Psalmen in de oorspronkelijke taal kan lezen. We zullen dus uitgaan van de tekst, zoals die in de NBV (Nieuwe Bijbelvertaling van 2004) is opgenomen. Daarnaast zullen we verschillende vertalingen leggen om zo misschien dichterbij de oorspronkelijke tekst te komen.

En ook zullen we de tekst in berijming bekijken: veelal valt daaruit de theologie van de tekstschrijver te achterhalen. Natuurlijk kunnen we in een seizoen niet alle 150 Psalmen bestuderen. We zullen uit alle soorten psalmen, zoals lofliederen, klaagzangen, pelgrimsliederen, psalmen over het koningschap van God of over de geschiedenis van Israël steeds enkele kiezen.

De eerste bijeenkomst is op **dinsdag 17 september** om 14.30 uur. Aanmelden niet noodzakelijk maar wel wenselijk: m.krebber@chello.nl.

SINGELKERK 21.15 UUR | 3 SEPTEMBER 2024

Dopers gesprek

Hoe klimaatopwarming onze wereld verandert

Poolonderzoeker Maarten Loonen spreekt over de opwarming van de aarde. Hij onderzoekt op Spitsbergen het ecosysteem van trekvogels en de opwarming van de aarde. Wat zijn zijn bevindingen, en wat staat er op het spel? Volgens internationaal onderzoek is de wereldwijde uitstoot van CO2 de belangrijkste oorzaak van de opwarming; doordat in het Noordpoolgebied het ijs smelt gaat de opwarming nog sneller.

H4H uitje

Naar de Zaanstreek, Middenbeemster en Edam

De Heilige Vierhoek (H4H) is het oecumenische samenwerkingsverband tussen de English Reformed Church (Begijnhof), de Oude Lutherse Kerk (Spui), de katholieke Krijtberg en de Doopsgezinde kerk (Singel). Jaarlijks worden er activiteiten georganiseerd, waaronder een uitje. Dit keer is de organisatie van het uitje in handen van Doopsgezind Amsterdam. Op **5 september** zullen we een rondreis maken langs de Vermaningen in de Zaanstreek, Middenbeemster, Edam, eindigend aan het Meerpad in Noord. Vertrek vanaf het Mr. Visserplein om 09.00 uur.

Vredesweek 2024

Van **14 t/m 21 september** wordt weer de jaarlijkse Vredesweek gehouden. Het thema van dit jaar is 'Samen voor vrede nú'. Diverse gemeenten organiseren deze week activiteiten rondom vrede. We delen deze activiteiten graag via doopsgezinden.nl.

Opening academisch jaar (VU)

gezamenlijk van het Doopsgezind Seminarium
en het Remonstrants Seminarium

op **maandag 9 september** in de Singelkerk om 13.30 uur
Hoe kunnen kerkbestuurders, studenten, docenten,
kerkleden en voorgangers, succesvol vrede, verdraag-
zaamheid, vrijheid en verbinding brengen binnen- en
buiten onze kerkmuren.

Met medewerking van prof. dr. Fernando Enns,
ds. Rosaliene Israël en Maarten van der Bijl.

Leerhuis in het najaar

Onderwerp: Centraal zal staan het 6e gebod

Ons volgende leerhuis zal verzorgd worden door Douwe van der Sluis.
Velen van u kennen hem wel, en op veler verzoek is hij gevraagd.
Data: **Zaterdag 26 oktober en 2 november**, 10.00 – 14.15 uur.
Onderwerp: Centraal zal staan het 6e gebod: 'Je zult niet doden'
(Exodus 20:13) samen met verhalen van Kain en Abel, Koning David
en natuurlijk – als vanouds – Rabbijnse midrasjiem en commentaren.
Het leerhuis gaat door met minimaal 10 deelnemers.
Opgeven bij Rimke van der Veer: rimke.vanderveer@cloudemail.nl

Voor meer informatie en opgave c.q. kopen van kaarten zie:
<https://www.doopsgezindamsterdam.nl/programma>

'Hoe gaat het met je?'

Dat is een vraag die ik niet graag gesteld krijg.
Liever werp ik die vraag terug. Daarmee leg ik
een probleem bloot waarmee ik worstel. Ik wil
niet dat het over mij gaat. Altijd achter de
schermen. Onzichtbaar zijn. Niet gezien worden.
Dat gaat niet meer lukken. Ik weet dat ik gemist
word binnen de gemeente. Dat doet mij pijn.
Overigens mis ik u ook. Bedankt voor alle
kaartjes, telefoontjes, berichtjes en briefjes die ik
de afgelopen maanden heb ontvangen. Ik weet
eigenlijk niet hoe ik hierop moet reageren.
Dat bezorgt mij een schuldgevoel, maar ik sterk
mij met de gedachte dat ik omringd word door
liefde en dat deze liefde alles zal overwinnen.
Met hartelijke groet!

Marcel

Het team

Essemie van Dunné
voorganger, jongeren-
en opbouwwerker
in Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@
doopsgezindamsterdam.nl

Joke van der Heide
jongerenwerk
t 06 17 96 43 71
j.vanderheide@
doopsgezindamsterdam.nl

Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@
doopsgezindamsterdam.nl

Ewoud Roos
predikant
t 06 34 11 50 00
e.roos@
doopsgezindamsterdam.nl

Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 21 39 75 44
l.vandersteur@
doopsgezindamsterdam.nl

Collectebestemmingen september

1 september – ‘Uit het krijt’

Met het project ‘Uit het Krijt’ worden kwetsbare mensen met beperkte schulden (maximaal € 5.000,-) geholpen bij het simpel en snel aflossen van schulden. In de meeste gevallen komt deze groep met beperkte schulden niet in aanmerking voor een schuldhulpverleningstraject. Nadat aan een aantal criteria is voldaan, worden de schulden binnen vier weken door het project ‘Uit het Krijt’ afgelost, waarbij vervolgens altijd begeleiding wordt gegeven om niet opnieuw schulden te krijgen.

NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v.
De regenboog groep.

8 september – Doopsgezind Amsterdam

Collecte voor het werk van de eigen gemeente.
NL11 INGB 0000 1414 42 t.n.v. Verenigde Doopsgezinde gemeente Amsterdam.

15 september – Amsterdam Underground

Wandel mee en zie de binnenstad eens van een heel andere kant. De stadsgidsen van Amsterdam Underground hebben een zwervend bestaan gekend en willen hun verhalen en ervaringen met je delen. De Amsterdam Underground tour is voor de deelnemers een ontdekkingstocht, maar voor de gidsen het sluitstuk van een persoonlijk e queeste. Waardigheid en zelfrespect.

NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v. Amsterdam Underground Coöperatie U.A.

22 september – Doopsgezind Wereldwerk: Oekraïne

De Europese doopsgezinde hulpwerkorganisaties zorgen voor geld en hulpgoederen. De lokale partners doen geweldig werk onder zeer moeilijke omstandigheden. Zij ontvangen geld en hulpgoederen uit het buitenland, en kopen, waar mogelijk, ter plekke voedsel, medicijnen, dekens, matrassen etc. Allemaal zaken, die iedereen momenteel nodig heeft, maar steeds moeilijker verkrijgbaar zijn. Langzamerhand zie je echter dat men moe wordt. Steeds meer werk moet door minder handen worden gedaan. Daarom blijft gebed en aandacht heel belangrijk: de mensen in de Oekraïne voelen zich hierdoor zeer gesteund en bemoedigd. Zo beseffen ze dat ze er niet alleen voor staan!

NL27 TRIO 0786 8803 33 t.n.v. Doopsgezind Wereldwerk Deventer, t.b.v. hulp Oekraïne.

29 september – Stoelenproject

Het Stoelenproject is de meest laagdrempelige avond- en nachtopvang van Amsterdam. Van 15 september tot 30 april realiseert men, sinds 1989, ieder seizoen weer 12.000 overnachtingen met 90 vrijwilligers. De opvang is sober, maar veilig, warm en gratis. Elke avond en nacht verblijven er 50 daklozen in deze opvang aan de Marnixstraat.

NL42 INGB 0001 3205 98 t.n.v.
Stoelenproject, Amsterdam.

6 oktober – Stichting Kruispost

De missie van het Inloophuis is vanuit kerkelijke betrokkenheid present zijn in de Stedenwijk en een bijdrage leveren aan de verbetering van de leefbaarheid voor buurtgenoten en de andere inwoners van Almere.

NL22 ABNA 0437 2953 70 t.n.v.
St. Vrienden Kruispost.

Als u niet in de dienst aanwezig kon zijn en toch iets wilt bijdragen aan het project kunt u dat via het aangegeven bankrekeningnummer doen of via de Givt-app.

Agenda

September 2024

(kerkdiensten: zie achterkant)

• di 3 sept	Dopers Gesprek: N. Loonen	Singelkerk	20.00 uur
• do 5 sept	H4H Kerkenpad; Zaanstreek e.o.	Mr. Visserplein	09.00 uur
• za 7 sept	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• ma 9 sept	Opening academisch jaar VU/Sem.	Singelkerk	14.00 uur*
• di 17 sept	Kring Psalmen o.l.v. M. Krebber	Singelkerk	14.30 uur
• do 19 sept	Muze en Mennisten; A.R.van Wijk	Singelkerk	16.00 uur
• za 21 sept	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• zo 22 sept	Concert: Nieuw Vocaal Ensemble	Singelkerk	16.00 uur
• do 26 sept	Bijbelaars o.l.v. E.C. Roos	Singelkerk	11.00 uur
• za 28 sept	Koorrepetitie	Singelkerk	10.30 uur
• za 26 okt en 2 nov	Leerhuis: 'niet doden'; D. van der Sluis	Singelkerk	

Voor meer informatie zie elders in dit blad of op de website:
www.doopsgezindamsterdam.nl/programma

* opgeven bij v.kok@ads.nl

Kopij voor het volgende nummer vóór **11 september 2024** sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Dulcie Septemberpad 73,
1093 NK Amsterdam
(telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie

Singel 452
1017 AW Amsterdam
kerk (020) 623 45 88
kosterij@doopsgezindamsterdam.nl
secretariaat (020) 624 65 73
secretaris@doopsgezindamsterdam.nl
boekhouding (020) 627 70 72
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website:
www.doopsgezindamsterdam.nl
website van de ADS: www.ads.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeentelven van
Doopsgezind Amsterdam.

Redactie

Joke van der Heide
Thijs van Hoogstraten
Karen Lammers
Liliane van der Steur
Wim de Vries Lentsch
Mieke Krebber (eindredacteur)

Ontwerp en realisatie

Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
(033) 462 46 93

Verzending idA via het secretariaat:
e-mail: secretaris@doopsgezindamsterdam.nl

KERKDIENSTEN SEPTEMBER 2024

	Singelkerk Centrum 10.30 uur	Meerpad Noord 10.15 uur	Collectebestemming
1 sept	Ds J. van Woerden-Surink	E.M.L. van Dunné*	'Uit het krijt' NL 26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v. De regenboog groep
8 sept	Ds J. van Aller*		Doopsg. Gem. A'dam NL11 INGB 0000 1414 42 t.n.v. Verenigde Doopsgezinde gemeente Amsterdam
15 sept	Ds H. Leegte	E.M.L. van Dunné*	A'dam Underground NL26 TRIO 0379 4247 70 t.n.v. Amsterdam Underground Coöperatie U.A.
22 sept	Ds H. Leegte**		Wereldwerk: Oekraïne NL27 TRIO 0786 8803 33 t.n.v. Doopsgezind Wereldwerk Deventer, t.b.v. hulp Oekraïne
29 sept	Ds E.C. Roos		Stoelenproject NL42 INGB 0001 3205 98 t.n.v. Stoelenproject, Amsterdam
6 okt	Ds J. van Aller	E.M.L. van Dunné*	Kruispost NL22 ABNA 0437 2953 70 t.n.v. St. Vrienden Kruispost

* Kinderkerk en Kom-in-de-kring

** Kinderkerk, kom-in-de-kring; en Tieners o.l. v. Joke van het Heide